

ВІДГУК

офіційного опонента

доктора архітектури, доцента

Данилова Сергія Михайловича

на дисертаційну роботу

Парнети Мар'яни Богданівни

на тему **«Принципи та засоби формування і розвитку медійності**

архітектури громадських просторів міст»,

представленої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за

спеціальністю 191 Архітектура та містобудування

галузі знань 19 Архітектура та будівництво

Актуальність теми дисертаційної роботи обумовлена кількома факторами. По-перше, зростання масової культури та поширення медіа-технологій у сучасному світі зобов'язує людину постійно перебувати в інформаційному середовищі, вплив якого не часто буває негативним. Це обумовлює необхідність обмеження цього впливу, і грамотний вибір засобів формування медійності сучасної архітектури може сприяти покращенню комфорту мешканців.

По-друге, протягом історії розвитку в архітектуру громадських просторів закладається певний зміст, який передається через архітектурні засоби. Ці засоби дозволяють розрізняти архітектуру різних історичних періодів та регіонів, а також розуміти функціональне призначення різних об'єктів. На сьогоднішній день під тиском глобалізації спостерігається зникнення місцевого колориту та його характерних особливостей, внаслідок чого архітектура стає уніфікованою і втрачає ознаки індивідуальності та різноманіття. Тому для розуміння культурної цінності архітектури виникає потреба у дослідженні її інформаційної сутності.

По-третє, в сучасній теорії архітектури спостерігається відсутність ефективного методичного інструментарію щодо формування і розвитку медійності сучасних архітектурних об'єктів та просторів. Це підтверджує новизну даного дослідження.

Наукова новизна положень і висновків дисертації. Ознайомлення зі змістом дисертації Парнети М.Б. надає підстави для констатації, що вона дійсно є оригінальним дослідженням актуальності теми інформативної сутності

архітектури громадських просторів. Сформульовані положення на сторінці 22 рукопису дисертації загалом можна вважати такими, що є новими і обґрунтовано структурованими за рівнем новизни, визначеним здобувачем такими термінами, як «вперше», «удосконалено», «подальший розвиток отримали».

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та їх достовірність. Обґрунтованість висновків та рекомендацій забезпечується тим, що вони випливають із отриманих емпіричних досліджень дисертаційної роботи. Основні положення дисертаційної роботи апробовані виступами (та отримали підтримку) на 5 міжнародних наукових конференціях. У цілому можна вважати, що наукові положення, висновки та підходи, розвинуті в дисертації, є достатньо обґрунтованими та достовірними, оскільки ґрунтуються на аналізі медійності архітектури громадських просторів та узгодженні отриманих результатів з роботами інших авторів.

Повнота викладу результатів дисертаційного дослідження в опублікованих працях. Основні наукові результати роботи викладені у 16 наукових публікаціях. Серед них: 9 - у фахових виданнях України; 1 - у науковому виданні, що включене до наукометричної бази даних Scopus; 1 - у науковому періодичному виданні іншої держави; 5 - тези доповідей наукових конференцій.

Аналіз змісту дисертації. Дисертація Парнети М.Б. містить анотацію, вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел, додатки. Загальний обсяг роботи становить 230 сторінок: з них 144 сторінки основного тексту, 55 сторінок графоаналітичного матеріалу (рисунок і таблиці), 12 сторінок зі списком використаних джерел та 19 сторінок із 4 додатками.

У *вступі* подано обґрунтування актуальності теми дисертаційного дослідження, сформульовано мету та завдання дослідження, визначено об'єкт, предмет та методи дослідження, наведено наукову новизну та практичне значення отриманих результатів, надано відомості про зв'язок роботи з науковими темами, подано інформацію про апробацію результатів дослідження та їх висвітлення у наукових публікаціях, визначено особистий внесок здобувача.

Перший розділ «Стан дослідження і передумови формування медійності архітектури та міських просторів» подано у вигляді п'яти структурних підрозділів, перший з яких присвячений визначенню категорійно-поняттійного апарату та стану дослідження. У другому підрозділі автор висвітлює теоретичні підходи до процесу формування медійності та обґрунтовує теоретично-структурну модель медійності архітектури громадських просторів. Третій підрозділ присвячено історичним передумовам розвитку медійності архітектурного середовища на трьох ієрархічних рівнях. На основі аналізу вітчизняного та світового досвіду формування медійності сучасних об'єктів виявлено тенденції у формуванні медійності сучасного архітектурного середовища. В останньому підрозділі визначено послідовність проведення дослідження та обґрунтовано методичний інструментарій для дослідження інформативної сутності архітектури громадських просторів міст. Особливу увагу автор приділяє таким спеціальним методам, як феноменологічний, психоаналітичний, багатофакторний аналіз, дискурс-аналіз.

У *другому розділі* «Аналіз чинників та їх вплив на формування і розвиток медійності архітектури та громадських просторів» автором подано класифікацію чинників впливу на архітектурну медійність. В окремих підрозділах розглянуто три основні групи чинників (ландшафтно-просторові, архітектурно-естетичні, соціально-культурні), які мають найбільший вплив на формування медійності архітектури та громадських просторів на прикладі міста Львова. Для з'ясування впливу медійності архітектури сучасного Львова на його мешканців та відвідувачів автором проведено соціологічне опитування та надведено його результати. Результатами цього розділу є виявлені закономірності та особливості у формуванні медійності архітектурних об'єктів і громадських просторів міст.

У *третьому розділі* «Рекомендації щодо формування та розвитку медійності архітектури та громадських просторів» автор обґрунтовує доцільність дослідження медійності архітектури та просторів як «мови» через її порівняння з мовою лінгвістичною. На основі аналізу та оцінки інформативної сутності міста Львова виявлено засоби, а також сформульовано принципи формування і розвитку медійності архітектури громадських просторів. За допомогою поєднання різнодисциплінарних підходів дослідження

інформативної сутності архітектурного середовища Парнета М.Б. наводить медійну модель формування архітектури громадських просторів та методики аналізу, оцінки і обґрунтування проектних рішень для підвищення медійності архітектури. Автором запропоновано ряд практичних рекомендацій з метою вирішення проблем інформаційно-комунікаційного характеру в сучасних архітектурних просторах. Рекомендації стосуються уникнення перенасичення інформацією просторів міст, особливостей проектування в історично сформованому середовищі та проявів толерантності в архітектурі. Результати дослідження апробовано для обґрунтування пропозицій щодо просторової організації і розвитку архітектури міста Львова.

Кожен з розділів завершується формулюванням проміжних висновків дослідження. У *загальних висновках* до дисертації наведено узагальнюючі результати роботи.

В цілому дисертація є завершеною науковою працею, яка виконана на високому науковому рівні, відповідає вимогам академічної доброчесності та відображає розв'язання важливої науково-практичної задачі. Вона характеризується цілісністю і логічністю викладу матеріалу дослідження та оформлена відповідно до вимог Міністерства освіти та науки України, що висуваються до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 191 Архітектура та містобудування.

Дискусійні питання і зауваження до роботи.

1. На сторінці 24 дається наступне тлумачення: ««Медійність» - це властивість архітектури та просторів міст, що характеризується її здатністю бути носієм інформації та елементом комунікації з людиною». Не зовсім зрозуміло в чому полягає відмінність «Медійності архітектури» від «Архітектурної семіотики» що згадується далі за текстом та трактується як: «Область дослідження, яка вивчає, яким чином архітектурні об'єкти та простори комунікують та передають смисли, і як ці смисли впливають на сприйняття та використання цих об'єктів та просторів». Не зрозуміло розкрито термін «Інформативність».

2. На сторінці 26 надається тлумачення: «... У наш час медійність архітектури зазвичай пов'язана з використанням нових технологій у процесі створення архітектурних форм та взаємодії з громадським простором ...». По-перше не зрозуміло про що йде мова – про будівництво, або проектування. По-друге це суперечить терміну «Медійність».

3. На мою думку в п. 1.2. Теоретичні передумови формування медійності архітектури і просторів, не вистачає психології сприйняття. Дана парадигма має чудовий інструментарій аналізу впливу візуальних властивостей оточуючого середовища на людину.

4. Палаццо К'ерікаті спроектований Андреа Палладіо на «Рис.1.3.8. Медійність доби класицизму» відноситься до Відродження, гадаю, що це випадкова помилка.

5. «Таблиця 1.3.1 Характеристика засобів формування медійності у різні історичні епохи» складає враження, що відноситься більше до дослідження впливів функції на форму (наприклад гасло Луїса Саллівана 1896 р. «форма слідує за функцією»).

6. Термін «фізична медійність» дуже складно й суперечливо сприймається. Особисто для мене більш зрозумілим є аналог даного терміну – «інформативність на рівні органів сприйняття»

7. «Рис.2.5.1. Багатовимірна матриця взаємозв'язків медійності архітектури та просторів і чинників впливу на її формування» та інші матриці. В цілому матриця сподобалась. Але частина перетинів відбиває скоріше суб'єктивні уявлення автора про проблему, а не об'єктивні явища.

8. «... В даному випадку адресантом виступає архітектор, який здійснює підбір засобів комунікації, враховуючи контекст середовища, і використовує їх таким чином, щоб стало можливим правильне розшифрування його повідомлення адресатом, а саме мешканцем міста (рис.3.2.2) ...». Складається враження, що на рис.3.2.2 «Контекст» треба поміняти містами з «Засоби».

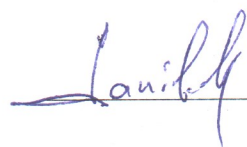
Загальна оцінка роботи та висновок. Дисертація Парнети М.Б. на тему «Принципи та засоби формування і розвитку медійності архітектури громадських просторів міст» є самостійною та завершеною науковою роботою, виконаною особисто дисертантом у виді кваліфікаційної наукової праці на правах рукопису. Дисертаційне дослідження містить науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати, характеризується єдністю змісту та свідчить про особистий внесок автора.

Дисертаційна робота «Принципи та засоби формування і розвитку медійності архітектури громадських просторів міст» за своєю актуальністю, ступенем новизни, постановкою та способом вирішення поставлених питань, теоретичним і практичним підґрунтям та обґрунтованістю одержаних результатів відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора

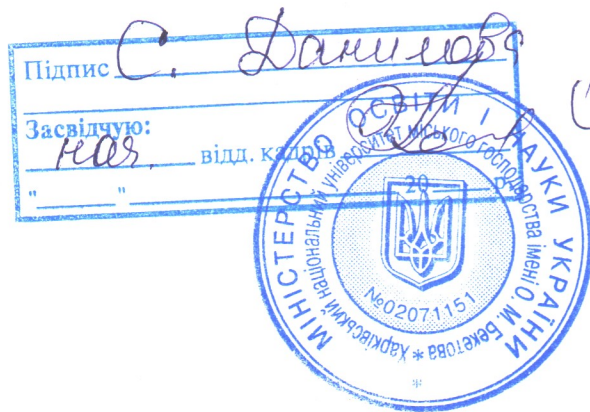
філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44) та наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами від 12.07.2019 р.), а її автор, Парнета Мар'яна Богданівна, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 19 Архітектура та будівництва за спеціальністю 191 Архітектура та містобудування.

Офіційний опонент:

Доцент кафедри інноваційних технологій
у дизайні архітектурного середовища
Харківського національного університету
міського господарства ім. О.М.Бекетова
доктор архітектури, доцент

Сергій ДАНИЛОВ

Оксана Романенко